

На основу члана 4. став 2. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 81/05 – исправка, 83/05 – исправка, 64/07, 67/07 – исправка, 116/08, 104/09 и 99/14), а у вези са чланом 242. и чланом 245. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14),

Влада и репрезентативни синдикати који су основани за територију Републике Србије – Синдикат управе Србије, Синдикат запослених у правосудним органима Републике Србије, Синдикат организација правосудних органа Србије (у даљем тексту: учесници) закључују

ПОСЕБАН КОЛЕКТИВНИ УГОВОР

за државне органе

"Службени гласник РС", бр. 25 од 13. марта 2015, 50 од 9. јуна 2015 - Анекс, 20 од 16. марта 2018, 34 од 12. маја 2018.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим колективним уговором (у даљем тексту: Уговор), у складу са законом и ратификованим међународним конвенцијама, уређују се права, обавезе и одговорности из радног односа у државним органима, међусобни односи учесника овог уговора, поступак измена и допуна овог уговора и друга питања од значаја за запослене и послодавца.

Колективним уговором утврђују се већа права и повољнији услови рада од права и услова који су утврђени законом, као и права која нису утврђена законом, уколико законом није одређено друкчије.

Члан 1а*

На права и обавезе из радног односа запослених у органима покрајинске аутономије и органима јединице локалне самоуправе, као и на поједина питања од значаја за учеснике овог уговора, примењују се одредбе Анекса овог колективног уговора – који је одштампан уз овај колективни уговор и чини његов саставни део.*

*Службени гласник РС, број 50/2015

Члан 2.

Запослени, у смислу овог уговора, јесу државни службеници и намештеници који су у радном односу код послодавца.

Послодавац државних службеника и намештеника, у смислу овог уговора, јесте Република Србија, а права и дужности послодавца у име Републике Србије врши руководиоца државног органа (у даљем тексту: руководиоца).

Члан 3.

Уговор се непосредно примењује.

II. РАДНИ ОДНОСИ

Члан 4.

Запослени заснива радни однос на неодређено и одређено време.

Руководилац је дужан да приликом пријема запосленог у радни однос на одређено време нарочито цени околности које се односе на то да је лице које се прима у радни однос у ранијем периоду обављало послове одређеног радног места на којем се заснива радни однос у том органу и да је за то време уредно испуњавало своје радне обавезе.

Запослени који је засновао радни однос на одређено време има иста права као и запослени у радном односу на неодређено време.

III. ОБРАЗОВАЊЕ, СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ

Члан 5.

За време док се налази на стручном усавршавању на које га упути руководилац запослени остварује права као да се налази на раду.

Члан 6.

Ако је уговором којим се уређују права и дужности државног службеника на извршилачком радном месту, који се додатно образује, утврђено да се додатно образовање спроводи у циљу стварања услова за попуњавање упражњеног радног места, а руководилац накнадно одлучи да се то радно место не попуни или ако државни службеник не буде премештен на то радно место – државни службеник нема обавезу да после успешно окончаног додатног образовања остане на раду у државном органу најмање двоструко дуже времена од трајања додатног образовања, као ни обавезу да врати све трошкове додатног образовања, осим ако законом није другачије одређено.

Ако услед планиране промене акта о систематизацији радних места у органу, престаје потреба за обављањем послова у степену и врсти стручне спреме, односно образовања које запослени има, послодавац може да обезбеди додатно образовање, односно преквалификацију или доквалификацију запосленом, ради премештаја запосленог на одговарајуће радно место.

IV. РАДНО ВРЕМЕ

1. Пуно радно време

Члан 7.

Пуно радно време износи 40 часова недељно, ако законом није другачије одређено.

2. Распоред радног времена запосленог

Члан 8.

Послодавац утврђује распоред радног времена запосленог за период од четири недеље (месец дана).

Распоред радног времена запосленог се објављује најмање десет дана пре примене.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, у случајевима који се нису могли унапред предвидети, распоред радног времена запосленог може бити промењен и пре истека рока од десет дана од дана обавештења запосленог.

Непосредни руководилац мора запосленог да обавести о промени његовог распореда радног времена.

Распоредом радног времена или увођењем прековременог рада не може се запосленом ускратити дневни одмор од најмање 12 сати непрекидно нити недељни одмор од најмање 24 сата непрекидно.

Ако је у државном органу неопходно обезбедити непрекидност рада, распоредом радног времена запослених може се увести рад у сменама, у складу са општим прописима о раду.

3. Скраћено радно време

Члан 9.

Запосленима који раде на нарочито тешким, напорним и за здравље штетним пословима на којима и поред примене одговарајућих мера безбедности и заштите живота и здравља на раду, средстава и опреме личне заштите, постоји повећано штетно дејство на здравље запосленог скраћује се радно време сразмерно штетном дејству услова рада на здравље и радну способност запосленог.

На основу извршене процене ризика и стручне анализе, за радно место са повећаним ризиком, може да се као превентивна мера за безбедан и здрав рад утврди скраћено радно време, додатне и једнократне паузе, као и друге мере.

Члан 10.

Дужина скраћеног радног времена утврђује се на основу извршене процене ризика и стручне анализе службе медицине рада.

На радним местима са повећаним ризиком у Специјалној затворској болници, на којима и поред примене одговарајућих мера безбедности и заштите живота и здравља на раду, средстава и опреме личне заштите, постоји повећано штетно дејство на здравље запосленог, скраћује се радно време на 36 часова недељно у складу са стручном анализом.

Одлуку о скраћеном радном времену у складу са законом и овим уговором доноси руководилац државног органа.

V. ОДМОРИ И ОДСУСТВА

1. Одмор у току дневног рада

Члан 11.

Запослени који ради дуже од пуног радног времена, али не дуже од 12 часова дневно има право на одмор у току рада од 60 минута.

За време коришћења одмора у току дневног рада запослени има право да напушта радно место и просторије државног органа, осим ако посебним прописима није другачије одређено.

Одмор у току дневног рада не може се користити на почетку и на крају радног времена.

Време одмора из ст. 1. и 2. овог члана урачунава се у радно време.

2. Мерила за утврђивање годишњег одмора

Члан 12.

Дужина годишњег одмора запосленог утврђује се тако што се законски минимум од 20 радних дана увећава према следећим критеријумима, и то:

1) По основу доприноса на раду:

(1) запосленом са оценом „нарочито се истиче“ – за 5 радних дана,

(2) запосленом са оценом „истиче се“ – за 3 радна дана,

(3) запосленом са оценом „добар“ – за 1 радни дан;

2) По основу услова рада:

(1) за рад на радним местима са повећаним ризиком – за 3 радна дана,

(2) за рад на радном месту на коме је уведено скраћено радно време – за 10 радних дана;

(3) за ноћни рад – за 2 радна дана.

3) По основу година рада проведених у радном односу:

(1) запосленом преко 30 година рада проведених у радном односу – за 5 радна дана;

(2) запосленом од 25 до 30 година рада проведених у радном односу – за 4 радна дана;

(3) запосленом од 15 до 25 година рада проведених у радном односу – за 3 радна дана;

(4) запосленом од 5 до 15 година рада проведених у радном односу – за 2 радна дана;

(5) запосленом до 5 година рада проведених у радном односу – за 1 радни дан;

4) По основу стручне спреме, односно сложености послова, овлашћења и одговорности:

1) за државне службенике:

– државном службенику са високим образовањем стеченим на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету, а који се налази на положају и на извршилачком радном месту руководиоца уже унутрашње јединице – за 5 радних дана;

– државном службенику са високим образовањем стеченим на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету, а који се налази на радном месту које је разврстано у звање вишег саветника, самосталног саветника и саветника – за 4 радна дана,

– државном службенику са високим образовањем стеченим на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету, а који се налази на радном месту које је разврстано у звање млађег саветника и државном службенику са стеченим високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године, а који се налази на извршилачком радном месту руководиоца уже унутрашње јединице – за 3 радна дана,

– државном службенику са стеченим високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године и државном службенику са средњом школском спремом који се налази на извршилачком радном месту руководиоца уже унутрашње јединице – за 2 радна дана,

– државном службенику са средњом школском спремом – за 1 радни дан,

2) за намештенике:

– намештенику са високим образовањем стеченим на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету, а који се

налази на радном месту руководиоца уже унутрашње јединице – за 4 радна дана;

– намештенику са високим образовањем стеченим на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету и намештенику са стеченим високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године, а који се налази на радном месту руководиоца уже унутрашње јединице – за 3 радна дана;

– намештенику са стеченим високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године, вкв квалификацијом и намештенику са средњом школском спремом који се налази на радном месту руководиоца уже унутрашње јединице – за 2 радна дана;

– намештенику са осталим степенима школске спреме – за 1 радни дан;

5) Запосленој особи са инвалидитетом – за 5 радних дана;

6) По основу бриге о деци и члановима уже породице:

(1) родитељу, усвојитељу, старатељу или хранитељу са једним малолетним дететом – за 2 радна дана, а за свако наредно малолетно дете по 1 радни дан,

(2) самохраном родитељу са дететом до 14 година – за 3 радна дана, с тим што се овај број дана увећава за по 2 радна дана за свако наредно дете млађе од 14 година;

(3) запосленом који се стара о члану уже породице који је ометен у развоју, има тешко телесно оштећење или болест услед које је потпуно или врло слабо покретан – за 5 радних дана;

Руководилац, у сврху примене мерила из става 1. тачка 1) овог члана, оцењује рад намештеника.

Самохраним родитељем у смислу овог члана сматра се родитељ који сам врши родитељско право, када је други родитељ непознат, или је умро, или сам врши родитељско право на основу одлуке суда или када само он живи са дететом, а суд још није донео одлуку о вршењу родитељског права и у другим случајевима утврђеним законом којим се уређују породични односи.

Годишњи одмор, који се утврди након примене свих критеријума, не може се користити у трајању дужем од 30 радних дана.

Члан 12а*

Време коришћења годишњег одмора утврђује се планом коришћења годишњег одмора.*

План коришћења годишњег одмора доноси руководилац органа најкасније до краја априла календарске године, након претходно прибављеног мишљења руководиоца унутрашњих организационих јединица државног органа, водећи рачуна о писаном захтеву запосленог.*

План коришћења годишњег одмора садржи: име и презиме запосленог; радно место; трајање годишњег одмора; време коришћења годишњег одмора и име запосленог који мења запосленог за време коришћења годишњег одмора.*

*Службени гласник РС, број 20/2018

Члан 126*

На основу плана коришћења годишњег одмора, доноси се за сваког запосленог решење којим се утврђује укупно трајање годишњег одмора према мерилима из члана 12. овога уговора и време коришћења годишњег одмора.*

Послодавац може да измени време одређено за коришћење годишњег одмора ако то захтевају потребе посла, најкасније пет радних дана пре дана одређеног за коришћење годишњег одмора.*

Решење о коришћењу годишњег одмора може да се достави запосленом у електронском облику, а на захтев запосленог послодавац је дужан да решење достави и у писаној форми.*

*Службени гласник РС, број 20/2018

3. Накнада штете за неискоришћени годишњи одмор

Члан 13.

Ако запослени у складу са законом не искористи годишњи одмор, има право на новчану накнаду уместо коришћења годишњег одмора у висини 100% плате коју је остварио у претходних 12 месеци, сразмерно броју дана неискоришћеног годишњег одмора.

Накнада штете из става 1. овог члана утврђује се и исплаћује у складу са решењем послодавца, у року од 30 дана од престанка радног односа.

4. Плаћено одсуство

Члан 14.

Запослени има право на плаћено одсуство са рада у случају:

- 1) порођаја супруге или усвојење детета – 5 радних дана;
- 2) порођаја другог члана уже породице – 1 радни дан;

- 3) полагања стручног испита који је обавезан услов за рад на радном месту на које је распоређен – до 7 радних дана;
- 4) ступања у брак – **7*** радних дана;
- 5) отклањања последица у домаћинству запосленог изазваних елементарним непогодама, хаваријама, пожаром или другим непредвидивим разлозима више силе – до 3 радна дана;
- 6) селидбе – 3 радна дана;
- 7) поласка детета запосленог у први разред основне школе – 2 радна дана;
- 8) **ступања у брак деце запослених**,* испраћаја детета, односно пасторка, усвојеника/цу или хранјеника/цу у војску – 2 радна дана;
- 9) полагања испита у оквиру стручног усавршавања или образовања – по 1 радни дан, а највише до 7 радних дана у току календарске године;
- 10) теже болести члана уже породице – 7 радних дана;
- 11) смрти члана уже породице – 5 радних дана;
- 12) сваки случај добровољног давања крви, рачунајући и дан давања крви – 3 узастопна дана;
- 13) учешћа у такмичењу у организацији синдиката – до 7 радних дана;
- 14) рекреативног одмора у организацији синдиката – до 7 радних дана;
- 15) обављања волонтерских дужности у хуманитарним удружењима и организацијама – до 2 радна дана, а највише 4 радна дана у току календарске године;
- 16) учешћа на међународним спортским такмичењима у својству члана репрезентације Републике Србије – за време боравка репрезентације на том такмичењу, као и за време припрема за то такмичење, а најдуже 45 радних дана;
- 17) смрти сродника – 1 радни дан.

Члановима уже породице у смислу овог члана, сматају се брачни друг, ванбрачни друг, деца рођена у браку и ван брака, рођени браћа и сестре, браћа и сестре по оцу и мајци, родитељи, усвојилац, усвојеник, пасторак и старатељ.

Плаћено одсуство из става 1. овог члана може се користити у току календарске године – у укупном трајању од 7 радних дана.

Изузетно, у случајевима из става 1. тач. 1), 3), 4), 5), 10), 11), 12), 14) и 16) овог члана укупан број радних дана који се користе као плаћено одсуство у току календарске године увећава се за број дана који је утврђен као време одсуства у сваком од тих случајева.

Плаћено одсуство се одобрава, на писмени захтев запосленог, под условом да је запослени приложио одговарајућу документацију (доказ о постојању правног основа за коришћење плаћеног одсуства).

*Службени гласник РС, број 20/2018

5. Неплаћено одсуство

Члан 15.

Запослени има право на неплаћено одсуство у календарској години, и то:

- 1) ради школовања, специјализације или другог вида стручног образовања и усавршавања (мастер, докторат) којем запослени приступа на своју иницијативу – до 30 радних дана;
- 2) ради неговања оболелог члана уже породице – до 30 радних дана;
- 3) ради обављања личних послова – до 7 радних дана;
- 4) за случај смрти блиског сродника по крвном или тазбинском сродству – до 5 радних дана;
- 5) за случај одласка на школовање у иностранству – до годину дана.

На лични захтев послодавац ће одобрити запосленом неплаћено одсуство до 90 дана, које се може користити једном, у периоду од пет година, уколико одсуство запосленог не би битно утицало на извршавање послова радног места на које је распоређен.

Послодавац може да одобри запосленом неплаћено одсуство и у дужем трајању и у другим случајевима, ако одсуство са рада запосленог не утиче битно на организацију рада код послодавца.*

Право запосленог на неплаћено одсуство и дужина његовог трајања утврђује се решењем.

Неплаћено одсуство се одобрава, на писмени захтев запосленог, под условом да је запослени приложио одговарајућу документацију (доказ о постојању правног основа за коришћење неплаћеног одсуства).

*Службени гласник РС, број 20/2018

VI. БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

1. Обавезе послодавца и права и обавезе запослених

Члан 16.

Послодавац је дужан да запосленом обезбеди рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду – у складу са законом, подзаконским општим актима и Уговором.

Запослени је дужан да поступа у складу са утврђеним дужностима и на прописани начин, користи утврђена права и мере у области безбедности и

здравља на раду у циљу заштите свог, као и живота и здравља осталих запослених.

Члан 17.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика којим, у складу са законом, утврђује постојање опасности и штетности на радном месту и у радној околини и да након процене њиховог утицаја на настанак повреда и оштећења здравља запосленог утврди радна места са повећаним ризиком.

Члан 18.

Руководилац је одговоран за спровођење безбедности и здравља на раду.

Руководилац је дужан да предузима мере безбедности и здрављу на раду, у складу са законом, подзаконским општим актима, стандардима, техничким прописима и Уговором.

Члан 19.

Запослени има право да одбије да ради када му прети непосредна опасност по живот и здравље, због тога што нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на раду, све док се не спроведу одређене мере безбедности и здравља на раду.

У случају из става 1. овог члана запослени остварује право на накнаду плате, односно сва права из радног односа као да је радио.

Члан 20.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком има право на мере безбедности и здравља на раду утврђене актом о процени ризика, као и скраћено радно време и годишњи одмор, у складу са овим уговором.

Члан 21.

Средства за спровођење утврђених мера за отклањање ризика у области безбедности и здравља на раду, укључујући и средства за превенцију радне инвалидности и рекреативни одмор запослених обезбеђују се у буџету Републике Србије.

2. Представници запослених и одбор

Члан 22.

Запослени код послодавца, у сваком од државних органа, бирају једног или више представника за безбедност и здравље на раду.

Представници запослени бирају се према броју запослених (на сваких 50 запослених може се изабрати по један представник) и према броју организационих јединица изван седишта државног органа (у свакој организационој јединици изван седишта државног органа може се изабрати по један представник).

Члан 23.

Одбор за безбедност и здравље на раду у државним органима чини 11 чланова, од којих сваки од репрезентативних синдиката одређује по 2 члана – из реда изабраних представника запослених, а Влада одређује 5 чланова – из реда државних службеника.

Члан 24.

Представници запослених и одбор за безбедност и здравље на раду дужни су да акте, информације, податке и обавештења које добију од послодавца, односно руководиоца, а који се односе на стање безбедности и здравља на раду доставе организацији синдиката која је образована у државном органу на који се подаци односе.

Ако су представник запослених или одбор спречени да обављају своју дужност имају обавезу да о томе обавесте послодавца, односно руководиоца који своје обавезе према представнику запослених, односно одбору извршава тако што уместо представника запослених, односно одбора обавештава организацију синдиката образовану у државном органу.

Организација синдиката образована у државном органу може предложити послодавцу, односно руководиоцу да законом утврђене обавезе сарадње, извештавања и информисања представника запослених и одбора о свим питањима која су од утицаја за безбедност и здравље запослених врши тако што ће о тим питањима обавештавати непосредно и синдикат.

3. Осигурање запослених

Члан 25.

Послодавац је дужан да под једнаким условима колективно осигура запослене за случај смрти, последица незгоде, професионалног обољења, повреде на раду и губитка радне способности, ради обезбеђења накнаде штете.

Послодавац је у обавези да пре расписивања јавне набавке за закључење уговора о осигурању из става 1. овог члана, преговара и прибави сагласност репрезентативног синдиката у органу.

Уговором из става 1. овог члана, у оквиру исте премије осигурања, могу се обезбедити и систематски прегледи запослених.*

Послодавац може, у складу са расположивим финансијским средствима, да обезбеди додатно здравствено осигурање, за исти износ премије осигурања за лечење у здравственим институцијама – у државном или приватном власништву – са којима осигуравајућа кућа има уговор, као и да за своје запослене организује пензијски план у складу са Законом о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима, по основу кога би вршио уплате пензијског доприноса највише до висине неопорезивог износа у складу са Законом о порезу на доходак грађана.

*Службени гласник РС, број 20/2018

Члан 26.

Запослени има право на накнаду штете због повреде на раду или професионалног обољења насталог на раду код послодавца, као и право на накнаду штете проузроковану повредама других права на раду или у вези са радом.

Постојање и висина штете, околности под којима је штета настала, ко је штету проузроковао и како се надокнађује утврђује се у складу са законом.

VII. ПЛАТЕ, НАКНАДЕ ПЛАТЕ, НАКНАДА ТРОШКОВА И ДРУГА ПРИМАЊА

1. Елементи за утврђивање плате

Члан 27.

Учесници Уговора преговарају о висини основице за обрачун и исплату плата сваке године у поступку доношења предлога буџета Републике Србије.

У поступку преговарања о основици учесници разматрају могућност и потребу корекције коефицијената.

Члан 28.

Уколико се у току буџетске године битно промене околности и претпоставке на основу којих је утврђена основица за обрачун и исплату плата запослених, учесници ће отпочети преговоре о промени основице.

Иницијативу за отпочињање преговора подносе репрезентативни синдикати.

Учесници се обавезују да преговоре започну у року од десет дана од дана подношења иницијативе и да их окончају у року од наредних 30 дана.

Учесници овог уговора се обавезују да ће у поступку измене прописа који се односе на систем плата, додатака на плату, накнада трошкова и других примања у државним органима, заједнички преиспитати наведена права и њихову висину утврђену законом и овим уговором, у циљу побољшања материјалног положаја запослених и уређења плата и других примања на јединственим принципима.

Члан 29.

Запослени има право на одговарајућу плату, која се утврђује у складу са законом, односно овим уговором.

Основна плата запосленог се одређује множењем коефицијента са основицом за обрачун и исплату плате, при чему су у коефицијенту, у складу са законом којим се уређује начин утврђивања плата државних службеника и намештеника, садржане и накнаде трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Плата се исплаћује одједном или највише у два дела.

Исплата пуног износа плате врши се најкасније до 20. у текућем месецу за претходни месец за који се врши исплата.

Исплата плате у два дела исплаћује се тако што се први део исплаћује најкасније до петог у текућем месецу за претходни месец за који се врши исплата, а други део најкасније до 20. у текућем месецу за претходни месец за који се врши исплата.

Ако је основна плата запосленог обрачуната на основу закона којим се уређује плате, нижа од минималне зараде утврђена на основу одлуке Социјално-економског савета Републике Србије, односно Владе Републике Србије о минималној цени рада за месец за који се врши обрачун и исплата, запослени има право на основну плату у висини минималне зараде за тај месец, у складу са законом.

2. Накнада плате

Члан 30.

Док користи годишњи одмор и плаћено одсуство које му је одобрено према закону или Уговору, запослени има право на накнаду плате која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио.

Право на накнаду плате у истом износу као да је радио запослени има и ако није радио на дан празника који није радни дан или ако се одазвао на војну вежбу или на позив државног органа.

Државни орган у коме ради запослени који се одазвао на војну вежбу или на позив државног органа има право да му орган на чији се позив запослени одазвао рефундира исплаћену накнаду плате, ако законом није друкчије одређено.

Члан 31.

Запослени који не ради до 30 дана због болести или повреде (привремена спреченост за рад) има право на накнаду плате која износи:

- 1) 65% основне плате за месец у коме је одсуствовао због болести или повреде ван рада;
- 2) 100% основне плате за месец у коме је одсуствовао због професионалне болести,* повреде на раду **или малигног обољења.***

Накнада плате не може бити нижа од минималне зараде утврђене општим прописима о раду.

*Службени гласник РС, број 20/2018

3. Додатак за време provedено у радном односу

Члан 32.

Запослени има право на додатак на основну плату у висини од 0,4% основне плате за сваку навршену годину рада у радном односу (минули рад) у

државном органу, органу аутономне покрајине, односно органу локалне самоуправе, независно од тога у ком органу је радио и да ли је орган у коме је запослени радио у међувремену променио назив, облик организовања или је престао да постоји.

Здравствени радници и здравствени сарадници у Управи за извршење кривичних санкција остварују право на минули рад из става 1. овог члана и за године рада проведене у радном односу у установама здравствене заштите и социјалне заштите.*

Право на минули рад остварује се и за године рада код послодавца од кога је орган, односно послодавац преузео надлежности, послове и запослене.

Запослени остварује право на минули рад и за године рада проведене у органима ранијих савезних држава чији је правни следбеник Република Србија, а који су услед промене државног уређења престаили да постоје.

*Службени гласник РС, број 20/2018

4. Додатак за остварене резултате рада

Члан 33.

Намештеник има право на додатак за остварене резултате рада једном у три месеца ако је од јануара до марта, од априла до јуна, од јула до септембра или од октобра до децембра остварио натпросечне резултате по обиму и квалитету рада.

Додатак за остварене резултате рада може да износи до 50% основне плате намештеника, а исплаћује се уз плату за март, јун, септембар и децембар.

О додатку за остварене резултате рада и о његовој висини решењем одлучује руководилац државног органа, на предлог који даје, после разговора с лицем које је непосредно претпостављено намештенику, руководилац унутрашње јединице у којој намештеник ради.

Процент који је од укупно утврђеног износа средстава за плате намењен за додатак за остварене резултате рада намештеника у државном органу одређује се законом о буџету Републике Србије за сваку календарску годину.

5. Додатак за рад ноћу

Члан 34.

Запослени има право на додатак на основну плату за рад од 22 сата до 6 сати наредног дана (рад ноћу).

За рад ноћу запосленом припада основна плата увећана за 26% за сваки сат рада ноћу.*

*Службени гласник РС, број 20/2018

6. Додатак за рад на дан празника који није радни дан

Члан 35.

Запослени има право на додатак на основну плату за рад на дан празника који није радни дан.

Додатак за сваки сат рада на дан празника који није радни дан износи 110% вредности радног сата основне плате запосленог.

7. Додатак за додатно оптерећење на раду

Члан 36.

Ако по писменом налогу претпостављеног државни службеник ради и послове који нису у опису његовог радног места због тога што је привремено повећан обим послова или ради и послове одсутног државног службеника, има право на додатак за додатно оптерећење.

Додатак за додатно оптерећење од најмање 10 радних дана месечно износи 4% основне плате, односно 5% основне плате ако државни службеник замењује руководиоца унутрашње јединице.

Додатак за додатно оптерећење од најмање 20 радних дана месечно износи 8% основне плате, односно 10% основне плате ако државни службеник замењује руководиоца унутрашње јединице.

8. Додатак за прековремени рад

Члан 37.

Запослени за сваки сат који по налогу претпостављеног ради дуже од пуног радног времена (прековремени рад) има право на сат и по слободно.

Рад дужи од пуног радног времена месечно се прерачунава у слободне сате, које запослени мора да искористи у току наредног месеца.

Изузетно, уз претходну сагласност запосленог, прековремени рад може бити уведен и у трајању дужем од оног утврђеног општим прописима о раду, најдуже до 20 сати недељно.

Прековремени рад из става 3. овог члана може бити уведен за најдуже 90 дана у календарској години.

Запосленом коме због природе послова радног места не буде омогућено да у току наредног месеца искористи слободне сате, за сваки сат прековременог рада исплатиће се вредност сата основне плате запосленог увећано за 26%.

Право на додатак за прековремени рад утврђује се решењем руководиоца органа које у образложењу мора да садржи разлоге због којих запослени не може да искористи слободне сате.

9. Додатак за приправност

Члан 38.

Запослени који ван радног времена мора да буде доступан (у приправности) да би ако устреба извршио неки посао свог радног места, има право на додатак за приправност.

Додатак за сваки сат приправности износи 10% вредности радног сата основне плате запосленог.

План приправности доноси руководиоца државног органа.

Руководилац државног органа који је индиректан корисник буџета је дужан да министарству у чијем делокругу је надлежност за обезбеђење средстава за исплату плата достави тромесечни извештај о плану приправности и исплаћеним средствима по основу приправности и по основу рада који су запослени остварили по позиву, уз образложење целисходности увођења плана приправности у односу на остварен рад по позиву.*

*Службени гласник РС, број 20/2018

10. Додатак за рад на терену

Члан 39.

Запослени има право на накнаду трошкова рада и боравка на терену (теренски додатак) која износи 3% просечне * зараде **у Републици Србији***, према последњем коначном објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате.

*Службени гласник РС, број 20/2018

11. Накнада трошкова

Члан 40.*

Породица има право у случају смрти запосленог на накнаду оних трошкова погребних услуга који су прописани одлуком о трошковима локалног комуналног погребног предузећа у месту сахране.*

Право из става 1. овог члана остварује се на основу уредне документације, у висини приложених оригиналних рачуна, а највише до висине месечне просечне зараде у Републици Србији без пореза и доприноса према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике.*

Уколико се смртни случај десио на територији Републике Србије ван места пребивалишта запосленог, па је потребно извршити превоз ради сахране у место пребивалишта, породица остварује право на накнаду трошкова транспорта.*

Породица остварује право на накаду трошкова транспорта из става 3. овог члана уколико се смртни случај десио ван територије Републике

Србије ван места пребивалишта запосленог, ако је запослени боравио на тој територији по захтеву послодавца ради обављања послова из надлежности послодавца и ако накнада трошкова није обезбеђена из одговарајућег осигурања.*

Изузетно, ако запослени нема породицу, право на накнаду трошкова остварује лице које поднесе доказ да је сносило трошкове погребних услуга.*

Породицом у смислу овог члана сматрају се брачни и ванбрачни партнер запосленог и деца запосленог.*

*Службени гласник РС, број 20/2018

Члан 40а*

Запослени има право на накнаду трошкова погребних услуга из члана 40. став 1. овог колективног уговора, у случају смрти члана уже породице, уколико то право није остварено по другом основу.*

Сматра се да је право остварено по другом основу ако је члан уже породице био корисник пензије, запослени или осигураник самосталне делатности.*

Право из става 1. овог члана остварује се на основу уредне документације, у висини приложених оригиналних рачуна, а највише до висине месечне просечне зараде у Републици Србији без пореза и доприноса према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике.*

Уз захтев за накнаду трошкова погребних услуга прилажу се извод из матичне књиге умрлих и доказ о постојању сродства.*

Чланом уже породице у смислу овог члана сматрају се брачни или ванбрачни партнер и деца запосленог.*

*Службени гласник РС, број 20/2018

12. Друга примања

1) *Помоћ** за побољшање материјалног положаја запослених

*Службени гласник РС, број 20/2018

Члан 41.

Државни орган који остварује сопствене приходе може део тих прихода употребити за побољшање материјалног положаја запослених и побољшање услова рада, у складу са законом.

О висини права на посебна примања за побољшање материјалног положаја запослених из става 1. овог члана одлучује руководилац решењем, по

претходно прибављеној сагласности министра финансија, ако законом није друкчије одређено.

Члан 42.

Изузетно од члана 41. Уговора, запосленима у судовима и јавним тужилаштвима, осим запосленима који у складу са одредбама Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела и Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине остварују право на увећану плату, могу се од прихода оствареног наплатом судских такси у складу са Законом о судским таксама, вршити месечне исплате на име побољшања материјалног положаја и услова рада.

О висини давања из става 1. овог члана одлучује министар надлежан за послове правосуђа решењем, у складу са преговорима између репрезентативног синдиката и министарства надлежног за послове правосуђа, а у поступку израде предлога буџета за наредну годину.

2) Солидарна помоћ запосленом

Члан 43.*

Запослени има право на солидарну помоћ, за случај:*

- 1) дуже или теже болести запосленог или члана његове уже породице;***
- 2) набавке ортопедских помагала и апарата за рехабилитацију запосленог или члана његове уже породице;***
- 3) здравствене рехабилитације запосленог;***
- 4) настанка теже инвалидности запосленог;***
- 5) набавке лекова за запосленог или члана уже породице;***
- 6) помоћ породици за случај смрти запосленог и запосленом са случај смрти члана уже породице;***
- 7) месечну стипендију током редовног школовања за децу запосленог који погине у току обављања послова радног места на које је распоређен – до висине месечне просечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике;***
- 8) рођења детета запосленог – у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике;***
- 9) штете настале услед елементарних непогода или несрећним случајем (пожар, поплава, бујица, земљотрес, клизишта и сл), у**

породичном домаћинству у коме живи запослени, ако штета није надокнађена из одговарајућег осигурања, односно од штетника – до висине месечне просечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике.*

Дужа и тежа болест у смислу става 1. тачка 1) овог члана постоји ако је запослени одсутан са рада најмање 60 дана непрекидно због спречености за рад услед болести.*

Члановима уже породице у смислу овог члана, сматају се брачни или ванбрачни партнер, деца, родитељи, усвојилац, усвојеник и старатељ запосленог.*

Солидарна помоћ у току године, у случајевима утврђеним у ставу 1. тач. од 1) до 5) овог члана признаје се на основу уредне документације, у складу са средствима обезбеђеним у буџету Републике Србије, а највише до висине три месечне просечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике.*

Солидарна помоћ у случају утврђеном у ставу 1. тачка 6) овог члана признаје се породици и остварује се по захтеву члана породице који се подноси у календарској години у којој је наступила околност која је основ за исплату солидарне помоћи, највише до висине две месечне просечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике.*

Породицу у смислу става* 5** . овог члана чине брачни и ванбрачни партнер, деца, родитељи, усвојилац, усвојеник и старатељ.*

У случају да су оба родитеља запослена у државним органима, право из става 1. тачка 8) овог члана, остварује мајка детета.*

У случају да је више чланова уже породице запослено у државним органима, право на солидарну помоћ за члана уже породице из става 1. тач. 1), 2), 5) и за штету из* става 1. тачка 9)** овог члана, остварује један запослени.*

Запослени може да оствари право на солидарну помоћ, уколико право на ортопедска помагала, апарате за рехабилитацију, лекове и др. није остварено у складу са другим прописима из области обавезног социјалног осигурања, борачко-инвалидске заштите и другим прописима.*

Руководилац органа у складу са овим чланом одређује висину солидарне помоћи за сваку буџетску годину у складу са обезбеђеним финансијским средствима за те намене. За државне органе који су

индиректни корисници буџета, висину солидарне помоћи одређује министарство у чијем делокругу је надлежност за обезбеђење средстава за исплату плата државних службеника и намештеника.*

*Службени гласник РС, број 20/2018

**Службени гласник РС, број 34/2018

3) Јубиларна награда

Члан 44.*

Запослени има право на јубиларну новчану награду у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији према објављеном податку органа надлежног за послове статистике за последњи месец у претходној календарској години у односу на календарску годину у којој се јубиларна награда остварује, с тим што се висина новчане награде увећава за 25% при сваком наредном остваривању тог права, тако да се исплаћује:*

- 1) За 10 година рада у радном односу – у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса;***
- 2) За 20 година рада у радном односу – у висини новчане награде из тачке 1) овог члана увећане за 25%;***
- 3) За 30 година рада у радном односу – у висини новчане награде из тачке 2) овог члана увећане за 25%;***
- 4) За 35 година рада у радном односу – у висини новчане награде из тачке 3) овог члана увећане за 25%;***
- 5) За 40 година рада у радном односу – у висини новчане награде из тачке 4) овог члана увећане за 25%.***

Запослени остварује право на јубиларну награду за навршених 10, 20, 30, 35 и 40 година рада проведених у радном односу у државном органу, органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, без обзира на то у ком органу је запослени остваривао права из радног односа. Код утврђивања права на јубиларну награду рачунају се и године рада код послодавца од кога је надлежни орган преузео надлежности, послове и запослене.*

Запосленима се исплаћује јубиларна награда у року од 30 дана од дана када запослени стиче право на јубиларну новчану награду.*

Право из става 1. тачка 4) овог члана, остварују сви запослени који почев од 1. јануара 2018. године навршавају 35 година рада у радном односу у складу са овим чланом.*

*Службени гласник РС, број 20/2018

Накнада трошкова за долазак и одлазак са рада

Члан 45.

Послодавац је дужан да запосленом надокнади трошкове превоза за долазак на рад и за одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају, односно, ако не постоји саобраћај до места рада запосленог, да организује превоз за долазак и одлазак са рада, да надокнади трошкове превоза запосленом у висини од 10% цене горива по пређеном километру или да на други начин обезбеди накнаду трошкова превоза, а све у складу са средствима обезбеђеним за ове намене, водећи рачуна о принципу економичности располагања финансијским средствима.

4) Друга примања

Члан 46.

Послодавац је дужан да обезбеди деци запосленог старости до 15 година живота поклон за Нову годину – новчану честитку у вредности до неопорезивог износа који је предвиђен законом којим се уређује порез на доходак грађана.

Послодавац може да обезбеди запосленим женама за Дан жена – 8. март поклон у вредности која је предвиђена ставом 1. овог члана, односно други пригодан поклон.

Члан 47.

Запослени има право на годишњу награду.

Годишња награда исплаћује се запосленом, по правилу, једнократно на дан државности Републике Србије, а учесници се могу споразумети и о томе да се годишња награда запосленом исплати, изузетно, у више делова.

О висини и начину исплате годишње награде учесници преговарају у поступку израде закона о буџету за наредну годину.

VIII. ОДГОВОРНОСТ НАМЕШТЕНИКА

Члан 48.

Повреде радне обавезе због којих се намештенику може отказати уговор о раду од стране послодавца, ако намештеник повреду радне обавезе учини својом кривицом, поред законом утврђених, јесу:

- 1) незаконит рад или пропуштање радњи за које је намештеник овлашћен ради спречавања незаконитости или штете;
- 2) одавање службене или друге тајне;
- 3) неизвршавање или несавесно, неблаговремено или немарно извршавање послова или налога претпостављеног;

4) незаконито располагање средствима.

Непоштовање радне дисциплине због које се намештенику може отказати уговор о раду од стране послодавца, поред законом утврђених разлога, јесу:

- 1) злоупотреба права из радног односа;
- 2) ометање странака у остваривању права и интереса пред државним органом;
- 3) неоправдан изостанак с рада најмање два узастопна радна дана;
- 4) недолично, насилничко или увредљиво понашање према странкама или сарадницима.

Послодавац може намештенику за повреду радне обавезе, односно непоштовања радне дисциплине у смислу ст. 1. и 2. овог члана да, уместо отказа уговора о раду, изрекне другу меру у складу са законом, ако сматра да постоје олакшавајуће околности или да повреда радне обавезе, односно радне дисциплине, није такве природе да намештенику треба да престане радни однос.

IX. ВИШАК ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 49.

Ако правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места буде измењен тако да нека радна места буду укинута или број државних службеника и намештеника смањен, прекобројни државни службеници и намештеници премештају се на друга одговарајућа радна места, а предност имају они државни службеници са бољим оценама у последње три године, односно они намештеници који су остварили боље резултате рада.

Резултати рада намештеника утврђују се на основу образложене оцене непосредног руководиоца засноване на елементима:

- 1) квалитет обављеног посла;
- 2) обим обављеног посла;
- 3) однос запосленог према радним обавезама.

Резултати рада из става 2. овог члана утврђују се за период од најмање годину дана, с тим да је без утицаја одсуство запосленог по било ком основу у оквиру овог периода.

Државни службеници са најнижом оценом постају нераспоређени у складу са законом, односно намештеницима са најлошије оствареним резултатима рада отказује се уговор о раду.

Члан 50.

Ако два или више запослених остварују исту оцену, односно једнаке резултате рада, примењују се следећи социјални критеријуми:

- 1) број чланова уже породице који остварују зараду, односно плату;
- 2) дужина ефективног стажа осигурања;
- 3) по основу здравственог стања запосленог и чланова његове уже породице;
- 4) број деце на редовном школовању најдуже до навршене 26 године живота.

Чланом уже породице у смислу овог члана сматрају се брачни друг, ванбрачни друг, као и деца рођена у браку и ван брака.

Критеријуми из става 1. овог члана, вреднују се у бодовима, и то:

- 1) По основу броја чланова породице који остварују зараду, односно плату:

- (1) један члан – 3 бода,
- (2) два члана – 2 бода,
- (3) три или више чланова породице – 1 бод;

- 2) По основу дужине ефективног стажа осигурања:

- (1) запосленом преко 30 година – 5 бодова,
- (2) запосленом од 25 до 30 година – 4 бода,
- (3) запосленом од 15 до 25 година – 3 бода,
- (4) запосленом од 5 до 15 година – 2 бода,
- (5) запосленом до 5 година – 1 бод;

- 3) По основу здравственог стања запосленог и чланова његове уже породице:

- (1) тешко обољење у смислу овог члана – 3 бода,
- (2) запослени који болује од професионалне болести – 2 бода,
- (3) особа са инвалидитетом – 1 бод.

Бодовање по овом основу врши се само по једној од тачака која је најповољнија за запосленог.

- 4) По основу броја деце на редовном школовању до 26 година старости:

- (1) ако запослени има једно дете – 1 бод,
- (2) ако запослени има двоје деце – 3 бода,
- (3) ако запослени има троје и више деце – 5 бодова.

Тежем обољењем у смислу овог члана сматрају се обољења која су наведена у члану 35. став 2. тачка 1. подтач. 1) до 19) Правилника о образовању и начину рада органа вештачења Републичког фонда за пензијско и

инвалидско осигурање („Службени гласник РС”, бр. 59/08, 75/08 – исправка, 24/11 и 7/12), као и обољења која се сматрају ретким болестима.

Као дете на редовном школовању до 26 година старости сматра се и ученик завршног разреда основне и средње школе до краја школске године, односно до 31. августа године у којој дете има својство редовног ученика завршног разреда.

За критеријум за који запослени не достави потребну документацију у остављеном року, бодује се са нула бодова.

На основу критеријума из става 4. овог члана сачињава се ранг листа према броју бодова, почев од највећег.

Запослени који остваре најмањи број бодова постају нераспоређени у складу са законом, односно отказује им се уговор о раду.

Уколико више запослених има исти број бодова, предност има запослени који је остварио већи број бодова по основу броја чланова породице који остварују зараду, односно плату, дужине ефикасног стажа осигурања, здравственог стања, броја деце на редовном школовању, и то наведеним редоследом.

Члан 51.

Запосленој жени са дететом до 2 године живота чији укупан месечни приход по члану домаћинства не прелази износ минималне зараде не може престати радни однос по основу престанка потребе за њеним радом.

Члан 52.

За време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета послодавац не може запосленом да донесе решење о престанку радног односа, односно откаже уговор о раду.

Запосленом из става 1. овог члана рок за који је решењем, односно уговором о раду засновао радни однос на одређено време продужава се до истека коришћења права на одсуство.

Решење о престанку радног односа, односно отказ уговора о раду ништаво је ако је на дан доношења решења о престанку радног односа, односно решења о отказу уговора о раду Послодавцу било познато постојање околности из става 1. овог члана или ако запослени у року од 30 дана од дана престанка радног односа обавести Послодавца о постојању околности из става 1. овог члана и о томе достави одговарајућу потврду овлашћеног лекара или другог надлежног органа.

Члан 53.

Државном службенику коме престане радни однос због протеча два месеца откад је постао нераспоређен и намештенику коме је отказан уговор о раду

јер не постоји ниједно радно место на које може бити премештен или распоређен, исплаћује се отпремнина за сваку навршену годину рада у радном односу код последњег послодавца у висини трећине његове плате, у складу са законом.

Право на отпремнину остварује се и за године рада код послодавца од кога је орган, односно послодавац преузео надлежности, послове и запослене.

Х. МИРНО РЕШАВАЊЕ КОЛЕКТИВНИХ РАДНИХ СПОРОВА

Члан 54.

Колективним радним спором, у смислу Уговора, сматра се спор поводом закључивања, измена и допуна или примене Уговора, остваривања права запослених у државном органу на синдикално организовање и остваривања права на штрајк.

Стране у колективном спору јесу учесници.

Члан 55.

Колективни радни спор постоји ако у поступку закључивања, односно измена и допуна или примене Уговора или остваривања права запослених у државном органу на синдикално организовање или остваривања права на штрајк учесници не могу да усагласе ставове и садржину акта који заједнички утврђују.

У случају постојања колективног радног спора свака од страна у колективном спору може предложити да се настали спор реши у поступку арбитраже.

Арбитражно тело – арбитражу чини укупно пет чланова, од којих су два члана представници послодавца, а два члана су представници репрезентативних синдиката. Пети – независни члан арбитраже је истакнути стручњак кога, из реда научних или стручних радника који се баве радним односима, предлаже руководилац посебне организације у чијем делокругу су послови државне управе из области мирног решавања радних спорова. Независног члана арбитраже, са листе коју чине три предложена кандидата, одређује репрезентативни синдикат.

Радам арбитраже руководи независни члан.

Члан 56.

Учесници су дужни да арбитражи доставе тражену документацију и своја мишљења о правној основаности, финансијским, организационим и разлозима друге природе који онемогућавају да учесници постигну споразум и да јој пружи све техничке услове за рад.

Арбитража утврђује предлог одлуке о начину решавања насталог спора, већином гласова свих чланова, и доставља је учесницима уговора.

Ако учесници прихвате предлог одлуке арбитраже о томе потписују посебан споразум.

Даном потписивања споразума одлука арбитраже обавезује учеснике.

Члан 57.

Ако учесници не реше колективни радни спор у поступку арбитраже могу се споразумети о томе да се настави са решавањем спора у поступку и пред лицем који су утврђени законом којим се уређује мирно решавање радних спорова.

Члан 58.

Ако, на основу аката које донесу надлежни државни органи у поступку вршења инспекцијског надзора над радом државних органа или у поступку одлучивања у другом степену у вези са решењима којима се одлучује о правима и дужностима запослених, репрезентативни синдикат оцени да се у поједином државном органу понављају пропусти у законитом одлучивању и крше индивидуална или колективна права запослених (која по својим обележјима, обиму или учесталости понављања радњи и доношења појединачних аката којима се запосленом неосновано ускраћују права указују на постојање повреде достојанства и понижавајућег односа према запосленом) може предложити да се покрене поступак арбитраже утврђен Уговором.

Члан 59.

У случају постојања индивидуалног и колективног радног спора свака од страна у спору може предложити да се настали спор реши у поступку пред Републичком Агенцијом за мирно решавање радних спорова, а сагласно Закону о мирном решавању радних спорова.

Ако је предмет спора колективни уговор, споразум постаје саставни део колективног уговора.

Ако предмет спора није колективни уговор, споразум има снагу извршне исправе.

XI. ПРАВО НА ШТРАЈК

Члан 60.

Запослени код послодавца, под условима и на начин утврђен законом, могу организовати штрајк и штрајк упозорења.

XII. УСЛОВИ ЗА РАД СИНДИКАТА

Члан 61.

Запослени у органу послодавца имају право да слободно образују синдикат, да му приступају, да организују његове органе, утврђују и спроводе

програме и активности организације синдиката у складу са Уставом законом, својим Статутом и Уговором.

Запослени могу организовати синдикат у организационим јединицама, за више организационих јединица, за све организационе јединице државних органа и за све државне органе, у складу са законом.

Члан 62.

Организација синдиката у органу послодавца самостално доноси свој статут и правила и организује изборе својих органа.

Синдикат не може бити распуштен или његова делатност обустављена или забрањена актом органа послодавца.

Члан 63.

Послодавац је дужан да у поступку доношења закона или подзаконских општих аката који се не разматрају на Социјално-економском савету а којима се уређују права запослених, затражи мишљење репрезентативног синдиката на нацрте, односно предлоге тих аката, као и да, на поднети писмени захтев репрезентативног синдиката, достави том синдикату обавештење или мишљење о примени закона или подзаконског општег акта који је од утицаја на материјални, економски и социјални положај запослених.

Послодавац или синдикат дужни су да мишљење доставе најкасније у року од 15 дана.

Члан 64.

Послодавац је дужан да без накнаде трошкова и посредством својих органа и њихових унутрашњих јединица обезбеди следеће услове за рад репрезентативног синдиката **учесника у закључивању овог колективног уговора (у даљем тексту: репрезентативни синдикат)***:

- 1) коришћење одговарајућих просторија за редован рад и састанке репрезентативног синдиката у седишту и организационим јединицама органа послодавца – на начин и у време којима се коришћењем просторија не утиче на ефикасно обављање послова из утврђене надлежности и делокруга државног органа;
- 2) плаћено одсуство представницима репрезентативног синдиката ради обављања синдикалних функција сразмерно броју чланова синдиката у складу са законом и Уговором;
- 3) административну и техничку помоћ (употребу телефона, телефакса, рачунарске технике и опреме послодавца за умножавање и копирање материјала, употребу превозних средстава);
- 4) обрачун и наплату синдикалне чланарине и осталих средстава, као о друге обуставе према актима синдиката;

5) услове за организовање и одржавање синдикалних зборова чланства, који на годишњем нивоу не могу трајати дуже од 16 часова укупно, под условом да се тиме не утиче на ефикасно обављање послова из утврђене надлежности и делокруга државног органа;

6) могућност истицања обавештења и битних докумената синдиката на огласним таблама послодавца;

7) самостално уређивање линка на интернет мрежи и интерној мрежи органа послодавца, као и сопствену уређивачку политику информисања запослених, односно чланства синдиката.

Послодавац може да учествује у трошковима организовања културних манифестација и рекреативно-спортских такмичењима у организацији репрезентативног синдиката.*

Послодавац и репрезентативни синдикат могу да закључе писани споразум којим ближе уређују начин остваривања права из ст. 1. и 2. овог члана.*

*Службени гласник РС, број 20/2018

Члан 65.

Овлашћени представници репрезентативног синдиката у државном органу јесу: председник, а у државном органу у коме има преко 200 чланова репрезентативног синдиката и секретар репрезентативног синдиката у том органу.

Члан 66.

Руководилац је дужан да представнику репрезентативног синдиката у који је учлањено * 200 запослених или 50% запослених у државном органу и организационој јединици код Послодавца, за обављање његове функције, обезбеди најмање 40 плаћених часова месечно **и по један час месечно за сваких следећих 100 чланова, односно на сразмерно мање плаћених часова ако синдикат има мање од 200 чланова.***

Председник репрезентативног синдиката у државном органу – члана учесника у закључивању овог колективног уговора, који има основне организационе јединице ван седишта органа има право на додатних 10 часова месечно за обављање синдикалне функције.*

*Службени гласник РС, број 20/2018

Члан 67.

Послодавац не може да откаже уговор о раду **намештенику, односно откаже радни однос државном службенику,*** нити на други начин да стави у неповољан положај запосленог, а нарочито председника репрезентативног синдиката и члана штрајкачког одбора због његовог

статуса или активности у својству представника запослених, чланства у синдикату или учешћа у синдикалним активностима.

Под неповољнијим положајем у смислу става 1. овог члана сматра се и распоређивање на радно место за које је одређен нижи коефицијент за обрачун основне плате од оног коефицијента који је запослени имао пре избора за овлашћеног представника синдиката или члана органа синдиката, због његовог статуса или активности у својству представника запослених, чланства у синдикату или учешћа у синдикалним активностима.*

*Службени гласник РС, број 20/2018

Члан 68.

Овлашћени представник синдиката, који је изабран на функцију у синдикату вишег нивоа организовања, има право на мировање радног односа у складу са законом.

Члан 69.

Овлашћени представник репрезентативног синдиката има право на плаћено одсуство:

- 1) ако је овлашћен за колективно преговарање, односно одређен за члана одбора за колективно преговарање, за време преговарања;
- 2) ако је одређен да заступа запосленог у радном спору са послодавцем пред арбитром или судом, за време заступања.

Члан 70.

Послодавац, односно руководилац прихвата обавезу да се уздржи од деловања којим би поједини синдикат био доведен у повлашћени или подређени положај.

Повредом права на синдикално организовање, између осталог, сматра се и притисак на запослене да се исчлане из синдиката или да се учлане у одређени синдикат.

XIII. ПРАЋЕЊЕ ПРИМЕНЕ КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА

Члан 71.

Односи између репрезентативних синдиката и послодавца, успоставиће се и решавати преговарањем и усклађивањем заједничких и посебних интереса, уз пуно уважавање аргумената, реалних односа, услова и могућности на принципима пуне равноправности и партнерства.

Учесници образују Одбор за праћење примене Уговора који има шест чланова – три члана која именује Влада и три члана која именују репрезентативни синдикати.

Одбор је обавезан да најмање једном у три месеца разматра актуелна питања везана за:

- 1) материјални и социјални положај запослених;
- 2) међусобне односе репрезентативних синдиката и послодавца;
- 3) потребу измена и допуна Уговора;
- 4) праксу и мишљења у вези са применом Уговора,

Одбор сачињава записник о разматраним питањима из става 3. овог члана и доставља га потписницима уговора.

Одбор заузима ставове о актуелним питањима која разматра и о томе обавештава учеснике.

Одбор доноси пословник о раду којим ближе уређује своју организацију и рад.

Вршење стручних и административно-техничких послова за потребе одбора наизменично обезбеђује сваки од учесника.

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 72.

Поступак измена и допуна овог уговора, као и закључивања новог уговора, спроводи се у складу са законом, а може да га покрене сваки од учесника писменим предлогом.

Учесници су дужни да се изјасне у року од 15 дана о поднетом предлогу за измене и допуне овог уговора и да у наредном року од 15 дана отпочну процес преговарања.

Члан 73.

Овај уговор може престати да важи споразумом учесника или отказом.

У случају отказа Уговор престаје да важи протеком шест месеци од дана пријема акта о отказу.

Члан 74.

Овај колективни уговор ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењиваће се три године од дана ступања на снагу.

У Београду, 9. марта 2015. године

За Синдикат управе Србије,

Његош Потезица, с.р.

За Синдикат запослених у правосудним органима Србије,
Слађанка Милошевић, с.р.

За Синдикат организација правосудних органа Србије,
Славољуб Тодоровић, с.р.

За Владу
Министар
државне управе и локалне самоуправе,
др **Кори Удовички, с.р.**

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У "ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ" КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА

Посебан колективни уговор о допунама Посебног колективног уговора за државне органе: "Службени гласник РС", број 50/2015-22

Члан 2.

Запослени у државном органу који немају положај државног службеника или намештеника остварују право на плаћено одсуство, неплаћено одсуство, солидарну помоћ, јубиларну награду и одређује им се дужина годишњег одмора сходно одредбама Посебног колективног уговора за државне органе.*

Члан 3.

Овај колективни уговор ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењиваће се до истека важења Посебног колективног уговора за државне органе.*

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА: Посебним колективним уговором о допунама Посебног колективног уговора за државне органе додат је Анекс Посебног колективног уговора за државне органе, који уређује права, обавезе и

одговорности из радног односа у органима покрајинске аутономије и јединицама локалне самоуправе и друга питања од значаја за запослене и послодавца (види члан 1. Посебног колективног уговора - 50/2015-22).

АНЕКС ПОСЕБНОГ КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА ЗА ДРЖАВНЕ ОРГАНЕ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Анексом Посебног колективног уговора за државне органе (у даљем тексту: Анекс), уређују се права, обавезе и одговорности из радног односа у органима покрајинске аутономије и јединицама локалне самоуправе и друга питања од значаја за запослене и послодавца.

Анексом се могу утврдити већа права и повољнији услови рада од права и услова који су утврђени законом, као и права која нису утврђена законом, уколико законом није одређено друкчије.

Члан 2.

Анекс се непосредно примењује.

Члан 3.

Запослени, у смислу Анекса, јесу лица која су у складу са законом засновала радни однос у органима покрајинске аутономије, односно органима јединица локалне самоуправе.

Послодавац, у смислу Анекса, је аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе чија права и дужности врши функционер који руководи органом (у даљем тексту: Послодавац).

Члан 4.

Колективним уговором код послодавца **утврђују се*** већа права и повољнији услови рада од права и услова који су утврђени законом и Анексом, као и права која нису утврђена законом, уколико законом није одређено друкчије.

Колективни уговор код послодавца закључују надлежни орган послодавца и овлашћени представник репрезентативног синдиката код послодавца, у складу са законом.

*Службени гласник РС, број 34/2018

Члан 5.

Ако синдикат сматра да су нарушена права запослених по закону и Анексу, дужан је да писмено обавести послодавца о потреби отклањања уочених повреда закона и Анекса.

Синдикат може, истовремено, у складу са писаним овлашћењем запосленог, да покрене поступак код надлежне инспекције и надлежног суда за отклањање утврђених повреда закона и Анекса.

II. РАДНИ ОДНОСИ

Члан 6.

Послодавац може да заснује радни однос са лицем које поред законом прописаних услова, испуњава и друге услове за рад на одређеним пословима утврђеним Правилником о систематизацији радних места у органу (у даљем тексту: Правилник).

Правилником се утврђују организациони делови код послодавца, називи и опис послова, врста и степен захтеване стручне спреме, односно образовања, радно искуство и други посебни услови за рад на тим пословима.

За рад на одређеним пословима, изузетно могу да се утврде највише два узастопна степена стручне спреме, односно образовања у складу са законом.

Правилником се утврђује и број извршилаца.

Радни однос не може да се заснује за послове који нису утврђени Правилником.

Члан 7.

Правилник доноси надлежни орган код послодавца, односно лице утврђено законом или општим актом послодавца.

Послодавац је дужан да у поступку доношења Правилника или општих аката који су од значаја за дефинисање радно-правног и материјалног положаја запослених у органима покрајинске аутономије и јединицама локалне самоуправе, тражи мишљење репрезентативног синдиката код послодавца на предлоге тих аката.

Репрезентативни синдикат дужан је да у року од 15 дана од дана достављања, достави своје мишљење послодавцу.

Члан 7а*

Укупан број запослених на одређено време и радно ангажованих по другим основама мора да буде у складу са прописима којима се уређује буџетски систем.*

*Службени гласник РС, број 34/2018

III. ОСНОВНА ПРАВА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 8.

Запослени има право на одговарајућу плату, безбедност и здравље на раду, здравствену заштиту, заштиту личног интегритета и друга права у случају болести или губитка радне способности, као и право на друге облике заштите у складу са законом, Анексом и другим општим актима послодавца.

Члан 9.

Запослени, непосредно или преко својих представника имају право на информисање, изражавање својих ставова о битним питањима из области рада, као и на учешће у преговорима и закључивању колективног уговора.

Члан 10.

Послодавац је дужан да запосленом обезбеди здраве и сигурне услове рада ради заштите живота и здравља у складу са законом и другим прописима из области безбедности и здравља на раду.

IV. ОБРАЗОВАЊЕ, СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 11.

Право и дужност запосленог је да се у току рада стручно оспособљава и усавршава за рад.

Послодавац је дужан да сачини програм стручног оспособљавања и усавршавања запослених у складу са финансијским планом и средствима обезбеђеним у буџету.

Послодавац је дужан да обезбеди вођење евиденција о стручном оспособљавању и усавршавању.

Запослени кога послодавац упути на стручно оспособљавање и усавршавање, има право на накнаду плате, накнаду трошкова стручног оспособљавања и усавршавања, котизације и набавке уџбеника.

Члан 12.

Запослени који стекне додатно образовање, може бити распоређен, односно постављен на упражњено радно место за које испуњава услове за обављање послова радног места у складу са Правилником.

Запослени, који је од стране и о трошку послодавца, у складу са програмом стручног оспособљавања и усавршавања запослених, упућен на стручно оспособљавање и усавршавање, а који у року од годину дана од дана оспособљавања и усавршавања не буде распоређен на непопуњено радно место, нема обавезу да остане у радном односу код послодавца, нити да надокнади трошкове стручног оспособљавања и усавршавања, осим ако законом није другачије утврђено.

V. РАДНО ВРЕМЕ

1. Пуно радно време

Члан 13.

Пуно радно време износи 40 часова недељно, ако законом није другачије одређено.

2. Распоред радног времена запосленог

Члан 14.

Послодавац утврђује распоред радног времена запосленог за период од четири недеље (месец дана).

Распоред радног времена запосленог се објављује најмање десет дана пре примене.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана распоред радног времена запосленог може бити промењен и пре истека рока од десет дана од дана обавештења запосленог, у случајевима који се не могу унапред предвидети.

Непосредни руководиолац мора запосленог да обавести о промени његовог распореда радног времена.

Распоредом радног времена или увођењем прековременог рада не може се запосленом ускратити дневни одмор од најмање 12 сати непрекидно нити недељни одмор од најмање 24 сата непрекидно.

Послодавац је дужан да у случају увођења прековременог рада запосленом изда решење о прековременом раду у складу са законом.*

*Службени гласник РС, број 34/2018

3. Скраћено радно време

Члан 15.

Запосленима који раде на нарочито тешким, напорним и за здравље штетним пословима на којима и поред примене одговарајућих мера безбедности и заштите живота и здравља на раду, средстава и опреме личне заштите, постоји повећано штетно дејство на здравље запосленог скраћује се радно време сразмерно штетном дејству услова рада на здравље и радну способност запосленог.

На основу извршене процене ризика и стручне анализе, за радно место са повећаним ризиком, може да се као превентивна мера за безбедан и здрав рад утврди скраћено радно време, додатне и једнократне паузе, као и друге мере.

VI. ОДМОР И ОДСУСТВА

1. Одмор у току дневног рада

Члан 16.

Запослени који ради дуже од пуног радног времена, али не дуже од 12 часова дневно има право на одмор у току рада од 60 минута.

За време коришћења дневног одмора запослени има право да напусти радно место и просторије послодавца.

Одмор у току дневног рада не може се користити на почетку и на крају радног времена.

Време одмора из ст. 1. и 2. овог члана урачунава се у радно време.

1. Мерила за утврђивање годишњег одмора

Члан 17.

Дужина годишњег одмора запосленог утврђује се тако што се законски минимум **од 20 радних дана*** увећава према следећим критеријумима, и то:

1) По основу доприноса на раду:

- (1) запосленом који се нарочито истакао на раду – за 5 радних дана,
- (2) запосленом који се истакао на раду – за 3 радна дана,
- (3) запосленом који је остварио стандардни учинак на раду – 1 радни дан;

2) По основу стручне спреме:

- (1) запосленом са високим образовањем стеченим на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету и запосленом са стеченим високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године – за 5 радних дана,
- (2) запосленом са средњом школском спремом – за 3 радна дана,
- (3) запосленом са осталим степенима школске спреме – за 1 радни дан;

3) По основу година рада проведених у радном односу:

- (1) запосленом преко 30 година рада проведених у радном односу – за 5 радних дана,
- (2) запосленом од 25 до 30 година рада проведених у радном односу – за 4 радна дана,
- (3) запосленом од 15 до 25 година рада проведених у радном односу – за 3 радна дана,
- (4) запосленом од 5 до 15 година рада проведених у радном односу – за 2 радна дана,
- (5) запосленом до 5 година рада проведених у радном односу – за 1 радни дан;

4) По основу услова рада:

- (1) за рад на радним местима са повећаним ризиком – за 3 радна дана,

(2) за рад на радном месту на којима је уведено скраћено радно време – за 10 радних дана,

(3) за ноћни рад – за 2 радна дана;

5) Запосленој особи са инвалидитетом – за 5 радних дана;

6) По основу бриге о деци и члановима уже породице:

(1) родитељу, усвојитељу, старатељу или хранитељу са једним малолетним дететом – за 2 радна дана, а за свако наредно малолетно дете по 1 радни дан,

(2) самохраном родитељу са дететом до 14 година – за 3 радна дана, с тим што се овај број дана увећава за по 2 радна дана за свако наредно дете млађе од 14 година,

(3) запосленом који се стара о члану уже породице који је ометен у развоју, има тешко телесно оштећење или болест услед које је потпуно или врло слабо покретан – за 5 радних дана.

Годишњи одмор, који се утврди након примене свих критеријума, не може се користити у трајању дужем од **30*** радних дана.

Запослени са навршених 30 година рада проведених у радном односу има право на годишњи одмор у трајању од 30 радних дана.

Самохраним родитељем у смислу овог члана сматра се родитељ који сам врши родитељско право, када је други родитељ непознат, или је умро, или сам врши родитељско право на основу одлуке суда или када само он живи са дететом, а суд још није донео одлуку о вршењу родитељског права и у другим случајевима утврђеним законом којим се уређују породични односи.

*Службени гласник РС, број 34/2018

Члан 17а*

Време коришћења годишњег одмора утврђује се планом коришћења годишњег одмора.*

План коришћења годишњег одмора доноси руководицац органа најкасније до краја априла календарске године, након претходно прибављеног мишљења руководицаца унутрашњих организационих јединица у органу аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе, водећи рачуна о писаном захтеву запосленог.*

План коришћења годишњег одмора садржи: име и презиме запосленог, радно место, трајање годишњег одмора, време коришћења годишњег одмора и име запосленог који мења запосленог за време коришћења годишњег одмора.*

*Службени гласник РС, број 34/2018

Члан 176*

На основу плана коришћења годишњег одмора, доноси се за сваког запосленог решење којим се утврђује укупно трајање годишњег одмора према мерилима из члана 17. Анекса и време коришћења годишњег одмора.*

Послодавац може да измени време одређено за коришћење годишњег одмора ако то захтевају потребе посла, најкасније пет радних дана пре дана одређеног за коришћење годишњег одмора.*

Решење о коришћењу годишњег одмора може да се достави запосленом у електронском облику, а на захтев запосленог послодавац је дужан да решење достави и у писаној форми.*

*Службени гласник РС, број 34/2018

2. Накнада штете

Члан 18.

У случају престанка радног односа, послодавац је дужан да запосленом који није искористио годишњи одмор у целини или делимично, исплати новчану накнаду уместо коришћења годишњег одмора у висини просечне плате коју је остварио у претходних 12 месеци, сразмерно броју дана неискоришћеног годишњег одмора.

Накнада штете из става 1. овог члана утврђује се и исплаћује у складу са решењем послодавца, у року од 30 дана од престанка радног односа.

3. Плаћено одсуство

Члан 19.

Запослени има право на плаћено одсуство са рада у случају:

- 1) порођај супруге или усвојење детета – 5 радних дана;
- 2) порођај другог члана уже породице – 1 радни дан;
- 3) полагање стручног испита који је обавезан услов за рад на радном месту на које је распоређен – до 7 радних дана;
- 4) ступање у брак запосленог – 5 радних дана;
- 5) ступање у брак детета односно пасторка, усвојеника/цу или храњеника/цу – 3 радна дана;
- 6) отклањање последица у домаћинству запосленог изазваним елементарним непогодама, хаваријама, пожаром или другим непредвидивим разлозима више силе – до 3 радна дана;
- 7) селидбе – 3 радна дана;
- 8) поласка детета запосленог у први разред основне школе – 2 радна дана;

- 9) испраћај детета односно пасторка, усвојеника/цу или храњеника/цу у војску – 2 радна дана;
- 10) полагање испита у оквиру стручног усавршавања или образовања – по 1 радни дан, а највише 7 радних дана у току календарске године;
- 11) теже болести члана уже породице – 7 радних дана;
- 12) смрти члана уже породице – 5 радних дана;
- 13) за сваки случај добровољног давања крви, рачунајући и дан давања крви – 3 узастопна * дана;
- 14) учешћа у такмичењу у организацији синдиката – до 7 радних дана;
- 15) рекреативног одмора у организацији синдиката – до 7 радних дана;
- 16) обављања волонтерских дужности у хуманитарним удружењима и организацијама – до 2 радна дана, а највише 4 радна дана у току календарске године;
- 17) учешћа на међународним спортским такмичењима у својству члана репрезентације Републике Србије за време боравка репрезентације, као и за време припреме те репрезентације – најдуже 45 радних дана;
- 18) смрти крвног сродника – 1 радни дан.

Члановима уже породице у смислу овог члана сматрају се брачни друг, ванбрачни друг, деца рођена у браку и ван брака, рођена браћа и сестре, браћа и сестре по оцу и мајци, родитељи, усвојилац, усвојеник и старатељ.

Плаћено одсуство из става 1. овог члана може се користити у току календарске године у укупном трајању – од 7 радних дана.

Изузетно, у случајевима из става 1. тач. 1, 3, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 15. и 17. овог члана укупан број радних дана који се користе као плаћено одсуство у току календарске године, увећава се за број дана који је утврђен као време одсуства у сваком од тих случајева.

Плаћено одсуство се одобрава на писмени захтев запосленог, под условом да је запослени приложио одговарајућу документацију (доказ о постојању правног основа за коришћење плаћеног одсуства).

Послодавац може да одобри запосленом одсуство из става 1. овог члана и за сроднике који нису наведени у ставу 2. овог члана и за друга лица која живе у заједничком породичном домаћинству са запосленим, у трајању утврђеном решењем послодавца.

Општим актом послодавца могу да се утврде и други случајеви у којима запослени остварује право на плаћено одсуство.

*Службени гласник РС, број 34/2018

4. Неплаћено одсуство

Члан 20.

Запослени има право на неплаћено одсуство у календарској години, и то:

- 1) ради школовања, специјализације или другог вида стручног образовања и усавршавања (мастер, докторат) којем запослени приступа на своју иницијативу – до 30 радних дана;
- 2) ради неговања оболелог члана уже породице – до 90 радних дана;
- 3) ради обављања личних послова – до 7 радних дана;
- 4) за случај смрти блиског сродника по крвном или тазбинском сродству – до 5 радних дана;
- 5) учествовање на културним и спортским приредбама у својству извођача, као и учествовање на стручним конгресима и конференцијама.

На лични захтев послодавац ће одобрити запосленом неплаћено одсуство до 90 дана, које се може користити једном, у периоду од пет година, уколико одсуство запосленог не би битно утицало на извршавање послова радног места на које је распоређен.

Право запосленог на неплаћено одсуство и дужина његовог трајања утврђује се решењем.

Неплаћено одсуство се одобрава, на писмени захтев запосленог, под условом да је запослени приложио одговарајућу документацију (доказ о постојању правног основа за коришћење неплаћеног одсуства).

VII. БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

1. Обавезе послодавца и права и обавезе запослених

Члан 21.

Послодавац је дужан да запосленом обезбеди рад на радном месту и у радној околини у којим су спроведене мере безбедности и здравља на раду – у складу са законом, општим актима и Анексом.

Запослени је дужан да поступа у складу са утврђеним дужностима и на прописани начин користи утврђена права и мере у области безбедности и здравља на раду у циљу заштите свог, као и живота и здравља запослених.

Члан 22.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика који, у складу са законом и подзаконским општим актима, утврђује постојање опасности и штетности на радном месту и у радној околини и да након процене њиховог утицаја на настанак повреда и оштећења здравља запосленог утврди радна места са повећаним ризиком.

Члан 23.

Послодавац је одговоран за спровођење безбедности и здравља на раду.

Послодавац је дужан да предузима мере безбедности и здрављу на раду у складу са законом, подзаконским општим актима, стандардима, техничким прописима и Анексом.

Члан 24.

Запослени има право да одбије да ради када му прети непосредна опасност по живот и здравље, због тога што нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на раду, све док се не спроведу одређене мере безбедности и здравља на раду.

У случају из става 1. овог члана запослени остварује сва права из радног односа као да је радио и право на накнаду плате у висини основне плате, у складу са општим актом послодавца.

Члан 25.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком има право на мере безбедности и здравља на раду утврђене актом о процени ризика, као и друга права утврђена законом и овим анексом.

Члан 26.

Средства за спровођење утврђених мера за отклањање ризика у области безбедности и здравља на раду укључујући и средства за превенцију радне инвалидности и рекреативни одмор обезбеђују се у буџету аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, у складу са законом.

2. Представници запослених и одбор

Члан 27.

Запослени код послодавца, бирају једног или више представника за безбедност на раду.

Представници запослених бирају се према броју запослених (на сваких 50 запослених може се изабрати један представник) и према броју организационих јединица изван седишта органа покрајинске аутономије и органа јединице локалне самоуправе (у свакој организационој јединици изван седишта органа покрајинске аутономије и органа јединице локалне самоуправе може се изабрати по један представник).

Члан 28.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор)

Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених код послодавца, као и њихов однос са репрезентативним синдикатом уређује се колективним уговором код послодавца.

Члан 29.

Представници запослених и одбор за безбедност и здравље на раду дужни су да акте, информације, податке и обавештења које добију од послодавца, а који се односе на стање безбедности и здравља на раду доставе организацији синдиката која је образована у органу покрајинске аутономије и јединицама локалне самоуправе на који се подаци односе.

Ако је представник запослених или одбор спречен да обавља своју дужност имају обавезу да о томе обавесте послодавца, који своје обавезе према представнику запослених, односно одбору извршава тако што уместо представника запослених односно одбора обавештава организацију синдиката образовану у органу покрајинске аутономије и јединици локалне самоуправе.

Организација синдиката образована у органу покрајинске аутономије и јединице локалне самоуправе може предложити послодавцу, да законом утврђене обавезе сарадње, извештавања и информисања представника запослених и одбора о свим питањима која су од утицаја за безбедност и здравље запослених врши тако што ће о тим питањима обавештавати непосредно синдикат.

3. Осигурање запослених

Члан 30.

Послодавац је дужан да под једнаким условима колективно осигура запослене за случај смрти, последица незгоде, професионалног обољења, повреде на раду и губитка радне способности, ради обезбеђења накнаде штете.

Послодавац је у обавези да пре расписивања јавне набавке за закључење уговора о осигурању из става 1. овог члана, преговара и прибави сагласност репрезентативног синдиката у органу.

Уговором из става 1. овог члана, у оквиру исте премије осигурања, могу се обезбедити и систематски прегледи запослених.*

Послодавац може, у складу са расположивим финансијским средствима, да обезбеди додатно здравствено осигурање, за исти износ премије осигурања за лечење у здравственим институцијама – у државном или приватном власништву – са којима осигуравајућа кућа има уговор, као и да за своје запослене организује пензијски план у складу са Законом о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима, по основу кога би вршио уплате пензијског доприноса највише до висине неопорезивог износа у складу са Законом о порезу на доходак грађана.

*Службени гласник РС, број 34/2018

Члан 31.

Запослени има право на накнаду штете због повреде на раду или професионалног обољења насталог на раду код послодавца, као и право на

накнаду штете проузроковану повредама других права на раду или у вези са радом.

Постојање и висина штете, околности под којима је штета настала, ко је штету проузроковао и како се надокнађује утврђује се у складу са законом.

VIII. ПЛАТЕ, НАКНАДЕ ПЛАТЕ, НАКНАДЕ ТРОШКОВА И ДРУГА ПРИМАЊА

1. Елементи за утврђивање плате

Члан 32.

Учесници Уговора преговарају о висини основице за обрачун и исплату плата сваке године у поступку доношења предлога буџета Републике Србије.

У поступку преговарања о основици учесници разматрају могућност и потребу корекције коефицијената.

Уколико се у току буџетске године битно промене околности и претпоставке на основу којих је утврђена основица за обрачун и исплату плата запослених, учесници ће отпочети преговоре о промени основице.

Иницијативу за отпочињање преговора подноси репрезентативни синдикат.

Учесници се обавезују да преговоре започну у року од 10 од дана подношења иницијативе и да их окончају у року од наредних 30 дана.

Учесници овог уговора се обавезују да ће у поступку измене прописа који се односе на систем плата, додатака на плату, накнада трошкова и других примања, заједнички преиспитати наведена права и њихову висину утврђених законом и Анексом, у циљу побољшања материјалног положаја запослених и уређења плата и других примања на јединственим принципима.

Члан 33.

Запослени има право на одговарајућу плату, која се утврђује у складу са законом и Анексом.

Плата се утврђује на основу:

- 1) основице за обрачун плата,
- 2) коефицијента који се множи основицом,
- 3) додатка на плату,
- 4) обавеза који запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате, у складу са законом.

Основна плата се одређује множењем коефицијента са основицом за обрачун плата.

Плата се исплаћује одједном или највише у два дела.

Исплата пуног износа плате врши се најкасније до 20-ог у текућем месецу за претходни месец.

Исплата плате у два дела исплаћује се тако што се први део исплаћује до петог у текућем месецу за претходни месец, а други део до 20-ог у текућем месецу за претходни месец.

Послодавац је дужан да запосленом приликом сваке исплате плата достави обрачун плате.

Додатак за време проведено у радном односу

Члан 34.

Запослени има право на додатак на основну плату у висини од 0,4% основне плате за сваку навршену годину рада у радном односу (минули рад) у државном органу, органу аутономне покрајине, односно органу локалне самоуправе, независно од тога у ком органу је радио и да ли је орган у коме је запослени радио у међувремену променио назив, облик организовања или је престао да постоји.

Право на минули рад остварује се и за године рада код послодавца од кога је орган, односно послодавац преузео надлежности, послове и запослене.

Запослени остварује право на минули рад и за године рада проведене у органима ранијих савезних држава чији је правни следбеник Република Србија, а који су услед промене државног уређења престали да постоје.

Додатак за рад ноћу

Члан 35.

Запослени има право на додатак на основу плату за рад од 22 сата до 6 сати наредног дана (рад ноћу).

Додатак за сваки сат рада ноћу износи 26% вредности радног сата основне плате запосленог, ако такав рад није вреднован при утврђивању коефицијента.

Додатак за рад на дан празника који није радни дан

Члан 36.

Запослени има право на додатак на основу плату за рад на дан празника који није радни дан.

Додатак за сваки сат рада на дан празника који није радни дан износи 110% на вредност радног сата основне плате запосленог.

Додатак за прековремени рад

Члан 37.

Запослени за сваки сат који по налогу претпостављеног ради дуже од пуног радног времена (прековремени рад) има право на сат и по слободно.

Рад дужи од пуног радног времена месечно се прерачунава у слободне сате, које запослени мора да искористи у току наредног месеца.

Запосленом коме због природе послова радног места не буде омогућено да у току наредног месеца искористи слободне сате, за сваки сат прековременог рада исплатиће се вредност сата основне плате запосленог увећано за 26%.

Право на додатак за прековремени рад утврђује се решењем послодавца које у образложењу мора да садржи разлоге због којих запослени не може да искористи слободне сате.

Додатак за рад на терену

Члан 38.

Запослени има право на накнаду трошкова рада и боравка на терену (теренски додатак) која износи 3% просечне месечне зараде запосленог у привреди Републике Србије, према последњем коначном објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате.

3. Накнада плате

Члан 39.

Запослени има право на накнаду плате у висини просечне плате у претходних 12 месеци, и то за време:

- 1) коришћења годишњег одмора;
- 2) плаћеног одсуства утврђеног законом и овим уговором;
- 3) стручног усавршавања на које је упућен од стране послодавца;
- 4) учешћа на научним скуповима, симпозијумима, конгресима, семинарима на које упућен од стране послодавца или стране синдиката;
- 5) одласка на систематске и специјалистичке прегледе на које је упућен од стране послодавца;
- 6) за одбијене послове ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због неспровођења прописаних мера за безбедан и здрав рад, у складу са прописима који регулишу безбедност и здравље на раду.

Члан 40.

Запослени који не ради до 30 дана због болести или повреде (привремена спреченост за рад) има право на накнаду плате која износи:

- 1) 65% просечне плате у претходних 12 месеци пре месеца у коме је наступила привремена спреченост за рад, проузрокована болешћу или повредом ван рада;

2) 100% просечне плате у претходних 12 месеци пре месеца у коме је наступила привремена спреченост за рад, проузрокована повредом на раду,^{*} професионалном болешћу **или малигним обољењем.**^{*}

Накнада плате не може бити нижа од минималне зараде утврђене општим прописима о раду.

Накнада плате за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад, породилшког одсуства и одсуства ради неге детета или других разлога предвиђених законом исплаћује се запосленима у органима у којима су засновали радни однос.

*Службени гласник РС, број 34/2018

4. Накнада трошкова

Члан 41.

Запослени има право на месечну претплатну карту за долазак и одлазак са рада за релације где јавни превозник омогућава куповину истих.

Изузетно од става 1. овог члана, на захтев запосленог, послодавац може донети одлуку да исплату врши у новцу у висини цене месечне претплатне карте.^{*}

За релације на којима јавни превозник не омогућава куповину месечне претплатне карте запослени има право на накнаду трошкова превоза у новцу и то у висини стварних трошкова.

Стварни трошак се утврђује на основу броја дана доласка и одласка са рада и износа цене појединачне карте на линијама и растојању које запослени користи а за које не постоји месечна претплатна карта.

Ако на истој релацији превоз обавља више превозника при утврђивању стварних трошкова превоза узима се износ цене појединачне карте оног превозника који има најнижу цену.

Запослени који нема могућност да при доласку и одласку са рада користи јавни превоз јер на конкретној релацији нема организованог јавног превоза, има право на накнаду трошкова у новцу у висини цене месечне претплатне карте у јавном саобраћају за сличну релацију, а на основу потврде јавног превозника.

*Службени гласник РС, број 34/2018

5. Новчана и друга примања

Члан 42.

Послодавац је дужан да запосленом који одлази у пензију исплати отпремнину у висини 125% од плате коју би остварио за месец који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, с тим што она не може бити нижа од две просечне зараде Републици Србији, према последњем

коначном објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате.

Члан 43.

Запослени који је остао нераспоређен има право на отпремнину за сваку навршену годину код послодавца у висини 1/3 просечне плате која му је исплаћена за последња три месеца који претходи месецу у којем је донето решење о утврђивању да је остао нераспоређен.

Члан 44.

Запослени остварују право на накнаду трошкова службеног пута у земљи, службеног пута у иностранство, трошкове рада и боравка на терену и друге трошкове сходном применом Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС”, бр. 98/07 – пречишћен текст 84/14).

Члан 45.

Послодавац је дужан да обезбеди деци запосленог до **15*** година живота поклон за Нову годину – новчану честитку у вредности до неопорезивог износа који је предвиђен законом којим се уређује порез на доходак грађана, **у складу са општим актом.***

Послодавац може да обезбеди запосленим женама за Дан жена – 8. март поклон у вредности која је предвиђена ставом 1. овог члана, односно други пригодан поклон.

*Службени гласник РС, број 34/2018

Члан 46.

Запослени има право на јубиларну новчану награду у висини просечне месечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији према објављеном податку органа надлежног за послове статистике, за последњи месец у претходној календарској години у односу на календарску годину у којој се јубиларна награда остварује, с тим што се висина новчане награде увећава за 25% при сваком наредном остваривању тог права, тако да се исплаћује:*

- 1) за 10 година рада у радном односу – у висини просечне месечне зараде без пореза и доприноса;***
- 2) за 20 година рада у радном односу – у висини новчане награде из тачке 1) овог члана увећане за 25%;***
- 3) за 30 година рада у радном односу – у висини новчане награде из тачке 2) овог члана увећане за 25%;***
- 4) за 35 година рада у радном односу – у висини новчане награде из тачке 3) овог члана увећане за 25%;***

5) за 40 година рада у радном односу – у висини новчане награде из тачке 4) овог члана увећане за 25%.*

Запослени остварује право на јубиларну награду за навршених 10, 20, 30, 35 и 40 година рада проведених у радном односу у државном органу, органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, без обзира на то у ком органу је запослени остваривао права из радног односа.*

У случају да је послодавац преузео послове и запослене од другог послодавца који је престао да постоји, као услов за остваривање права на јубиларну награду рачунају се и године рада у радном односу код претходног послодавца.*

Јубиларна награда се исплаћује по правилу на дан аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе за запослене који су то право стекли до тог дана, осим ако колективним уговором код послодавца није другачије одређено.*

Право из става 1. тачка 4) овог члана остварују сви запослени који почев од 1. јануара 2018. године навршавају 35 година рада у радном односу у складу са овим чланом.*

*Службени гласник РС, број 34/2018

Члан 47.

Запослени има право на солидарну помоћ за случај:*

- 1) дуже или теже болести запосленог или члана његове уже породице;***
- 2) набавке ортопедских помагала и апарата за рехабилитацију запосленог или члана његове уже породице;***
- 3) здравствене рехабилитације запосленог;***
- 4) настанка теже инвалидности запосленог;***
- 5) набавке лекова за запосленог или члана уже породице;***
- 6) помоћ породици за случај смрти запосленог и запосленом за случај смрти члана уже породице;***
- 7) месечну стипендију током редовног школовања за децу запосленог који изгуби живот у току обављања послова радног места на које је распоређен – до висине просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике;***

8) помоћ због уништења или оштећења имовине, елементарних и других ванредних догађаја до висине неопорезивог износа који је предвиђен законом којим се уређује порез на доходак грађана;*

9) рођења детета запосленог – у висини просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике;*

10) помоћ запосленој за вантелесну оплодњу – највише до три просечне месечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике, а на основу уредне документације;*

11) другу солидарну помоћ у складу са општим актом.*

Члановима уже породице у смислу овог члана, сматрају се брачни или ванбрачни партнер, деца, родитељи, усвојилац, усвојеник и старатељ запосленог.*

У случају да је више чланова уже породице запослено код послодавца, право на солидарну помоћ за члана уже породице из става 1. тач. 1), 2), 5), 8) и 9) остварује један запослени.*

Дужа болест у смислу става 1. тачка 1) овог члана постоји ако је запослени одсутан са рада најмање 60 дана непрекидно због спречености за рад услед болести.*

Солидарна помоћ у току године, у случајевима утврђеним у ставу 1. тач. од 1) до 5) овог члана признаје се на основу уредне документације, у складу са средствима обезбеђеним у буџету органа покрајинске аутономије односно органа јединице локалне самоуправе, а највише до висине три просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике.*

Солидарна помоћ у случају утврђеном у ставу 1. тачка б) овог члана признаје се породици и остварује се по захтеву члана породице који се подноси у календарској години у којој је наступила околност која је основ за исплату солидарне помоћи, највише до висине две просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике.*

Породицу у смислу става б. овог члана чине брачни и ванбрачни партнер, деца, родитељи, усвојилац, усвојеник и старатељ.*

Запослени може да оствари право на солидарну помоћ, уколико право на ортопедска помагала, апарате за рехабилитацију, лекове и др. није остварено у складу са другим прописима из области

обавезног социјалног осигурања, борачко-инвалидске заштите и другим прописима.*

*Службени гласник РС, број 34/2018

Члан 47а*

Породица има право у случају смрти запосленог на накнаду оних трошкова погребних услуга који су прописани одлуком о трошковима локалног комуналног погребног предузећа у месту сахране.*

Право из става 1. овог члана остварује се на основу уредне документације, у висини приложених оригиналних рачуна, а највише до висине просечне месечне зараде у Републици Србији без пореза и доприноса према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике.*

Уколико се смртни случај десио на територији Републике Србије ван места пребивалишта запосленог, па је потребно извршити превоз ради сахране у место пребивалишта, породица остварује право на накнаду трошкова транспорта.*

Породица остварује право на накнаду трошкова транспорта из става 3. овог члана уколико се смртни случај десио ван територије Републике Србије ван места пребивалишта запосленог, ако је запослени боравио на тој територији по захтеву послодавца ради обављања послова из надлежности послодавца и ако накнада трошкова није обезбеђена из одговарајућег осигурања.*

Изузетно, ако запослени нема породицу, право на накнаду трошкова остварује лице које поднесе доказ да је сносило трошкове погребних услуга.*

Породицом у смислу овог члана сматрају се брачни и ванбрачни партнер запосленог и деца запосленог.*

*Службени гласник РС, број 34/2018

Члан 47б*

Запослени има право на накнаду трошкова погребних услуга из члана 47а став 1. овог колективног уговора, у случају смрти члана уже породице, уколико то право није остварено по другом основу.*

Сматра се да је право остварено по другом основу ако је члан уже породице био корисник пензије, запослени или осигураник самосталне делатности.*

Право из става 1. овог члана остварује се на основу уредне документације, у висини приложених оригиналних рачуна, а

највише до висине просечне месечне зараде у Републици Србији без пореза и доприноса према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике.*

Уз захтев за накнаду трошкова погребних услуга прилажу се извод из матичне књиге умрлих и доказ о постојању сродства.*

Чланом уже породице у смислу овог члана сматрају се брачни или ванбрачни партнер и деца запосленог.*

*Службени гласник РС, број 34/2018

Члан 48.

Запослени има право на годишњу награду.

Годишња награда исплаћује се запосленом по правилу једном годишње у месецу јануару, а учесници се могу споразумети и о томе да се годишња награда запосленом исплати изузетно у више делова.

О висини и начину исплате годишње награде учесници преговарају у поступку израде Закона о буџету.

IX. ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 49.

Запослени су дисциплински одговорни за повреду радних обавеза и дужности.

Лакше повреде радних обавеза и дужности јесу:

- 1) неблаговремен долазак на посао и одлазак с посла пре истека радног времена или неоправдано одсуствовање с посла за време кад је обавезна присутност;
- 2) несавесно чување службених списа или података;
- 3) неоправдан изостанак с посла један радни дан;
- 4) необавештавање о пропустима у вези са заштитом на раду.

Послодавац може запосленом за лакшу повреду радне обавезе и дужности, да изрекне новчану казну у складу са законом.

Теже повреде радних обавеза и дужности јесу:

- 1) неизвршавање или несавесно, неблаговремено или немарно вршење радних и других обавеза или налога претпостављеног;
- 2) чланство у органима политичких странака или изражавање и заступање политичких опредељења у обављању послова код послодавца;
- 3) недостојно, увредљиво или на други начин непримерено понашање према грађанима, правним лицима и другим странкама у поступку пред државним

органима, органима покрајинске аутономије и јединице локалне самоуправе и према сарадницима;

4) одбијање давања података или давања нетачних података државним органима, органима покрајинске аутономије и јединице локалне самоуправе, другим организацијама и заједницама и грађанима, ако је давање података прописано законом или прописом донетим по основу закона;

5) злоупотреба службеног положаја или прекорачење овлашћења;

6) незаконито располагање материјалним средствима;

7) радње које ометају грађане, правна лица и друге странке у остваривању њихових права и интереса у поступку код државних органа и органа покрајинске аутономије и јединица локалне самоуправе;

8) одбијање послова радног места на које је запослени распоређен или одбијање налога послодавца, односно непосредног руководиоца, без оправданих разлога;

9) неоправдан изостанак с посла најмање два узастопна радна дана;

10) злоупотреба права одсуствовања у случају болести;

11) одбијање стручног усавршавања на које се запослени упућује;

12) долазак на рад у пијаном стању или уживање алкохола или других опојних средстава који смањују радну способност у току радног времена;

13) одбијање прописаног здравственог прегледа;

14) понављање лакших повреда радних обавеза;

15) повреда права и обавеза везаних за статус запосленог код послодавца;

16) неизвршавање радне и друге обавезе у смислу прописа о штрајку.

Ако је запослени учинио повреду радних обавеза и дужности, послодавац је дужан да покрене дисциплински поступак ради утврђивања чињеничног стања.

По спроведеном дисциплинском поступку послодавац доноси одлуку у форми решења, у складу са законом.

Послодавац може запосленом за тежу повреду радне обавезе и дужности, у смислу става 4. овог члана да изрекне новчану казну у складу са законом или дисциплинску меру престанак радног односа.

Х. ВИШАК ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 50.

Послодавац је дужан да пре доношења програма рационализације, односно смањења броја запослених са репрезентативним синдикатом и Националном

службом за запошљавање предузме мере за запошљавање вишка запослених.

Послодавац је дужан да у поступку рационализације размотри предлоге репрезентативног синдиката и да га обавести о свом ставу у року који не може бити дужи од осам дана.

Послодавац је дужан да приликом смањења броја запослених узме у обзир могућност:

- 1) распоређивања на друге послове;
- 2) преквалификације и доквалификације;
- 3) рада са непуним радним временом или не краћим од половине радног времена;
- 4) остваривање других права у складу са законом.

Запосленом коме је решењем утврђено да је нераспоређен у складу са законом, има право на накнаду плате у висини од 65% основне плате за месец који претходи месецу у коме је донесено првостепено решење да је нераспоређен, за време док је нераспоређен.*

*Службени гласник РС, број 34/2018

Члан 51.

Запосленој жени са дететом до 2 године живота чији је укупан месечни приход по члану домаћинства не прелази износ минималне зараде, запосленом који је једини хранилац детета теже ометеног у развоју и једини хранилац малолетног детета, не може престати радни однос по основу престанка потребе за радом.

Члан 52.

За време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета послодавац не може запосленом да донесе решење о престанку радног односа, односно откаже уговор о раду.

Запосленом из става 1. овог члана рок за који је решењем, односно уговором о раду засновао радни однос на одређено време продужава се до истека коришћења права на одсуство.

Решење о престанку радног односа, односно отказ уговора о раду ништавно је ако је на дан доношења решења о престанку радног односа, односно решења о отказу уговора о раду Послодавцу било познато постојање околности из става 1. овог члана или ако запослени у року од 30 дана од дана престанка радног односа обавести Послодавца о постојању околности из става 1. овог члана и о томе достави одговарајућу потврду овлашћеног лекара или другог надлежног органа.

XI. МИРНО РЕШАВАЊЕ КОЛЕКТИВНИХ РАДНИХ СПОРОВА

Члан 53.

Колективним радним спором, у смислу овог анекса сматра се спор поводом: закључивања, измена и допуна или примене колективних уговора, остваривања права запослених код послодавца на синдикално организовање и остваривања права на штрајк.

Стране у колективном спору јесу учесници.

Члан 54.

Колективни радни спор постоји ако у поступку закључивања, односно измена и допуна или примене Анекса или остваривања права запослених код послодавца на синдикално организовање или остваривања права на штрајк учесници не могу да усагласе ставове и садржину акта који заједнички утврђују.

У случају постојања колективног радног спора свака од страна у колективном спору може предложити да се настали спор реши у поступку арбитраже.

Арбитражно тело – арбитражу чини укупно пет чланова, од којих су два члана представници послодавца а два члана су представници репрезентативних синдиката. Пети – независни члан арбитраже је истакнути стручњак кога, из реда научних или стручних радника који се баве радним односима, предлаже руководиоца посебне организације у чијем делокругу су послови покрајинске аутономије, односно локалне самоуправе из области мирног решавања радних спорова. Независног члана арбитраже, са листе коју чине три предложена кандидата, одређује репрезентативни синдикат.

Радам арбитраже руководи независни члан.

Члан 55.

Учесници су дужни да арбитражи доставе тражену документацију и своја мишљења о правној основаности, финансијским, организационим и разлозима друге природе који онемогућавају да учесници постигну споразум и да јој пруже све техничке услове за рад.

Арбитража утврђује предлог одлуке о начину решавања насталог спора, већином гласова свих чланова, и доставља је учесницима уговора.

Ако учесници прихвате предлог одлуке арбитраже о томе потписују посебан споразум.

Даном потписивања споразума одлука арбитраже обавезује учеснике.

Члан 56.

Ако учесници не реше колективни радни спор у поступку арбитраже могу се споразумети о томе да се настави са решавањем спора у поступку и пред

лицем који су утврђени законом којим се уређује мирно решавање радних спорова.

Члан 57.

Ако, на основу аката које донесу надлежни државни органи у поступку вршења инспекцијског надзора над радом органа аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе или у поступку одлучивања у другом степену у вези са решењима којима се одлучује о правима и дужностима запослених, репрезентативни синдикат оцени да се у поједином органу покрајинске аутономије и јединици локалне самоуправе понављају пропусти у законитом одлучивању и крше индивидуална или колективна права запослених (која по својим обележјима, обиму или учесталости понављања радњи и доношења појединачних аката којима се запосленом неосновано ускраћују права указују на постојање повреде достојанства и понижавајућег односа према запосленом) може предложити да се покрене поступак арбитраже утврђен Анексом.

Члан 58.

У случају постојања индивидуалног и колективног радног спора свака од страна у спору може предложити да се настали спор реши у поступку пред Републичком Агенцијом за мирно решавање радних спорова, а сагласно Закону о мирном решавању радних спорова.

Ако је предмет спора колективни уговор, споразум постаје саставни део колективног уговора.

Ако предмет спора није колективни уговор, споразум има снагу извршне исправе.

XII. ПРАВО НА ШТРАЈК

Члан 59.

Запослени код послодавца, под условима и на начин утврђен законом, могу организовати штрајк и штрајк упозорења.

XIII. УСЛОВИ ЗА РАД СИНДИКАТА

Члан 60.

Запослени у органу послодавца имају право да слободно образују синдикат, да му приступају, да организују његове органе, утврђују и спроводе програме и активности организације синдиката у складу са Уставом, законом, својим Статутом и колективним уговором.

Запослени могу организовати синдикат у организационим јединицама, за више организационих јединица, за све организационе јединице органа покрајинске аутономије и органа јединице локалне самоуправе и за све органе покрајинске аутономије и органе јединице локалне самоуправе, у складу са законом.

Члан 61.

Организација синдиката у органу послодавца самостално доноси свој статут и правила и организује изборе својих органа.

Синдикат не може бити распуштен или његова делатност обустављена или забрањена актом органа послодавца.

Члан 62.

Послодавац је дужан да у поступку доношења општих аката којима се уређују права запослених, затражи мишљење репрезентативног синдиката на нацрте, односно предлоге тих аката, као и да, на поднети писмени захтев репрезентативног синдиката, достави том синдикату обавештење или мишљење о примени општег акта који је од утицаја на материјални, економски и социјални положај запослених.

Послодавац или синдикат дужни су да мишљење доставе најкасније у року од 15 дана.

Члан 63.

Послодавац је дужан да без накнаде трошкова и посредством својих органа и њихових унутрашњих јединица обезбеди следеће услове за рад синдиката **учесника у закључивању овог колективног уговора (у даљем тексту: репрезентативни синдикат)***:

- 1) коришћење одговарајућих просторија за редован рад и састанке синдиката у седишту и организационим јединицама органа послодавца – на начин и у време којима се коришћењем просторија не утиче на ефикасно обављање послова из утврђене надлежности и делокруга органа покрајинске аутономије и органа јединице локалне самоуправе;
- 2) плаћено одсуство овлашћеним представницима репрезентативних синдиката ради обављања синдикалних функција сразмерно броју чланова синдиката у складу са Анексом;
- 3) административну и техничку помоћ (употребу телефона, телефакса, рачунарске технике и опреме послодавца за умножавање и копирање материјала, употребу превозних средстава);
- 4) обрачун и наплату синдикалне чланарине и осталих средстава према актима синдиката;
- 5) организовање и одржавање синдикалних зборова чланства, који на годишњем нивоу не могу трајати дуже од 16 часова укупно, под условом да се тиме не утиче на ефикасно обављање послова из утврђене надлежности и делокруга послодавца;
- 6) могућност истицања обавештења и битних докумената синдиката на огласним таблама послодавца;

7) самостално уређивање линка на интернет мрежи и интерној мрежи органа послодавца, као и сопствену уређивачку политику информисања запослених, односно чланства синдиката.

Послодавац може да учествује у трошковима организовања културних манифестација и рекреативно-спортских такмичења у организацији репрезентативног синдиката.*

Послодавац и репрезентативни синдикат могу да закључе писани споразум којим ближе уређују начин остваривања права из овог члана.*

*Службени гласник РС, број 34/2018

Члан 64.

Овлашћени представници репрезентативних синдиката у органу покрајинске аутономије и органу локалне самоуправе јесу: председник, а у органу покрајинске аутономије и органу локалне самоуправе у коме има преко 100 чланова синдиката и још једно лице у складу са актом репрезентативног синдиката код послодавца.

Колективним уговором код послодавца ближе ће се уредити овлашћени представници синдиката.

Члан 65.

Послодавац је дужан да овлашћеном представнику репрезентативног синдиката у који је учлањено најмање 50% запослених код послодавца, за обављање његове функције, обезбеди најмање 40 плаћених часова месечно.

Овлашћени представници репрезентативног синдиката у који је учлањено мање од 50% запослених код послодавца имају право на сразмерно мање плаћених часова месечно.

Члан 66.

Послодавац не може да откаже уговор о раду, нити на други начин да стави у неповољан положај запосленог, а нарочито председника репрезентативног синдиката и члана штрајкачког одбора због његовог статуса или активности у својству представника запослених, чланства у синдикату или учешћа у синдикалним активностима.

Члан 67.

Овлашћени представник синдиката, који је изабран на функцију у синдикату вишег нивоа организовања, има право на мировање радног односа у складу са законом.

Члан 68.

Члановима органа синдиката организованих код послодавца, као и запосленом који је изабран у органе синдиката ван послодавца, омогућава се одсуствовање са рада, ради присуствовања синдикалним састанцима, конференцијама, седницама и конгресима и другим синдикалним активностима.

Овлашћени представник репрезентативног синдиката има право на плаћено одсуство, ради обављања синдикалних функција којима је одређен:

- 1) за колективно преговарање за време преговарања;
- 2) да заступа запосленог у радном спору са послодавцем пред арбитром или судом, за време заступања.

Члан 69.

Послодавац може да уз исплате месечне плате запосленима обезбеди средства из изворних прихода остварених у складу са законом од најмање 0,30% на масу средстава плаћених на име плате за превенције радне инвалидности и рекреативни одмор запослених у складу са колективним уговором код послодавца и финансијским средствима обезбеђеним за ове намене.

Члан 70.

Послодавац прихвата обавезу да се уздржи од деловања којим би поједини синдикат био доведен у повлашћени или подређени положај.

Повредом права на синдикално организовање, између осталог, сматра се и притисак на запослене да се исчлане из синдиката или да се учлане у одређени синдикат.

XIV. ПРАЋЕЊЕ ПРИМЕНЕ КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА

Члан 71.

Односи између репрезентативних синдиката и послодавца, успоставиће се и решавати преговарањем и усклађивањем заједничких и посебних интереса, уз пуно уважавање аргумената, реалних односа, услова и могућности на принципима пуне равноправности и партнерства.

Учесници образују Одбор за праћење примене Анекса који има шест чланова – три члана која именује Влада и три члана која именују репрезентативни синдикати.

Одбор је обавезан да најмање једном у три месеца разматра актуелна питања везана за:

- 1) материјални и социјални положај запослених;
- 2) међусобне односе репрезентативних синдиката и послодавца;
- 3) потребу измена и допуна Анекса;

4) праксу и мишљења у вези са применом Анекса.

Одбор сачињава записник о разматраним питањима из става 3. овог члана и доставља га потписницима уговора.

Одбор заузима ставове о актуелним питањима која разматра и о томе обавештава учеснике.

Одбор доноси пословник о раду којим ближе уређује своју организацију и рад.

Вршење стручних и административно-техничких послова за потребе одбора наизменично обезбеђује сваки од учесника.

Посебан колективни уговор о изменама и допунама Посебног колективног уговора за државне органе: "Службени гласник РС", број 20/2018-58

Члан 18.

Запослени у државном органу који немају положај државног службеника или намештеника остварују право на минули рад и новогодишњи поклон деци сходно одредбама Посебног колективног уговора за државне органе.

Члан 19.

Уговорне стране обавезују се да до почетка последњег квартала 2018. године, започну преговоре за закључивање новог Посебног колективног уговора за државне органе.

Члан 20.

Овај колективни уговор ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.